

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕТНАДУ ПРИМА

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:

ЗА СРБИЈУ 6 дин. месечно

ОД ЈЕДНОГА БРОЈА 0.10 дин.

ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ПОШТАНСКОГ САВЕЗА 15 дин. месечно

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:

Ранко Петровић, Доброслав Ружић, Љуб. П. Ћирић.

Број 99

УТОРАК 19 МАРТА 1891

Година I

77 САСТАНАК

26 фебруара 1891 год. у Београду.

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК

Димитрије Катић

СЕКРЕТАР

Ранко Петровић

(НАСТАВАК)

(О буџету)

Известилац — Ја примам то.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позицију на одељење шумарско.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на статист. одељење.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложене кредите? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на рударско одељење (стр. 232 — 234).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражене кредите? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на пошт. телеграфско одељење (234).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на рачуноводство.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције у општим издацима.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита у партији стручних издатака позиције на саобраћај, трговину и радност (стр. 236).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражене кредите? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на земљорад. и сточарство.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на шумарство.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на одељење статистичко (стр. 238).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на рударско одељење.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на одељење пошта, телеграфско.

Министар нар. привреде К. Таушановић — Молим вас, да код позиције на огрев и канцелариске трошкове свих станица пошт. телеграфских, додате на крају и ово: „као и на осигурање од пожара поштанско-телеграфских зграда и магацина“. Ово је погрешно због тога, што у магацинима често лежи по 200.000 дин. материјала у вредности, а међутим они нису тако сигурни од пожара. С тога нека се из ове позиције осигура тај материјал, а међутим позиција се не повећава.

Известилац — Ја примам ово.

Потпредседник — Прима ли Скупштина ово? (Прима).

Известилац прочита остале позиције овог одељења (стр. 240 — 242).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражене кредите? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на упаву фондова (стр. 242).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на окружне штедионице.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на контролора мера (стр. 244).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на параброд Делиград.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позиције на управу државне ергеле. Министар нар. привреде К. Таушановић — При првом читању, учинили смо код овог одељка једну погрешку. Жеља је била Скупштине да избрише нова звања, на смо погрешили, те смо избрисали нека стара звања, а то су помоћник III класе и писар V кл. Ово су звања која сад постоје и ови чиновници врше дужност у Добричеву. Но у место помоћника треба да се избрише едном III класе, јер је то ново звање у овом буџету.

УНИВЕРЗИТЕТСКА

БИБЛИОТЕКА

Исто тако треба да се избрише млађи марвени лекар, који је и при првом читању избрисан, а да остане писар V класе, као што мало час рекох.

Извештач — Ја примам то.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Извештач прочита позиције на ратарску школу (стр. 246).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Извештач прочита позиције на управу топчидерске економије.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Извештач прочита позиције на управу подринских рудника (246 — 248).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Извештач прочита позиције на управу сењског рудника (стр. 248).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Извештач прочита позиције на управу Мајданека (стр. 250).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Извештач прочита позиције на главну поштанску и телеграфску станицу у Београду.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Извештач прочита позиције на поште и телеграфе (стр. 250 — 252).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина овај кредит? (Одобрава).

Извештач прочита општа наређења (стр. 254 — 256).

Потпредседник — Усваја ли Скупштина прочитана наређења? (Усваја).

С овим је свршен и други претрес буџета министарства привреде.

Ову седницу закључујем, а другу заказујем у 4 часа по подне. Продужава се дневни ред. Молим госпуду из финансијског одбора да дођу тачно у 3 часа да сврше ону измену у буџету министарства унутр. дела, коју је предложио г. Вића. —

Састанак је трајао до 12 часова. —

78 САСТАНАК

26 фебруара 1891 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК

Димитрије Катић

А ЗА ТИМ

Паја Вуковић

СЕКРЕТАР

Ранко Петровић

Почетак у 4 часа по подне.

Присутни су г. г. министри: правде, унутр. дела и министар грађевина.

Потпредседник — Отварам 78 редовни састанак. Изволте чути протокол 77 састанка.

Секретар Љ. Јоксимовић чита поменути протокол.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани протокол? (Прима).

Вића Радовановић — Као што је познато Скупштини, јуче је говорено о квартирини за кваргове београдске, која износи 12.000 дин.; а одбор је донео резолуцију, која ће се ставити у примедби. Међутим да не би то остало за целу годину ја молим Скупштину, да огласи за хитан онај мој предлог, којим се то питање рашчишћава, како не би остало и до године да се закачињемо за то питање.

Потпредседник — Ја ћу ставити на гласање: Ко је за то, да се предлог г. Виће Радовановића огласи као хитан, тај нека седи, а ко је против нека устане? (Сви седе).

Објављујем да га је Скупштина огласила као хитан.

Ранко Тајсић — Ја имам само то да кажем, да је одбор у својој седници решио о том предлогу.

Потпредседник — На реду је буџет министарства правде.

Извештач Риста Пеговић — Прочита кредит на министарство правде. (ст. 22 прилог 5).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина предложене кредите? (Одобрава).

Извештач прочита кредит на Касациони Суд (иста страна).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина прочитане кредите? (Одобрава).

Извештач прочита кредите на Апелациони Суд.

Потпредседник — одобрава ли Скупштина предложене кредите? (Одобрава).

Извештач прочита кредите на првостепенне судове (стр. 22 до 24).

Министар правде Гл. Гершић — Код ове позиције буџета, која се тиче првостепених судова, ја имам да предложим Скупштини и да је замолим, да усвоји једну измену, која је изазвана једном врло јаком потребом. Измена је у томе, што би се овде међу судије додао још један, те да у место 46 судија по 2.500 дин. буде 47 њих по 2.500 динара, а осим тога да се дода још један секретар. Вама је, господо, свима познато, да у Србији има један суд, који је по свој области највећи, и који према томе има највећи посао да савлађује. То је пожаревачки суд. Ви знате да под пожаревачким судом стоје седам срезова, и према томе са свим је појмљиво, да су послови у том суду врло велики и врло вагомилани, тако да треба много персонала да се могу савлађивати. Осим тога ваља имати на уму, да је услед извесних узрока, којима није овде место да се потанко испитују, у пожаревачком суду така затрпаност послова, да има веома много заосталих нерешених предмета, који треба да се реше, међутим све нови и нови предмети из 7 срезова придолазе. Према томе, ја мислим, господо, да ми нико неће порећи, потребу толиког персонала у томе суду, да се образују три оделења, како би претрпаност престала и како би се дошло у редован ток послова.

Ту незнатну измену моћи ћете у толико лакше усвојити, што она у самој ствари неће повећати буџет, јер ја ћу за то узети потребну суму од оне цифре, која је одобрена на чуваре и десетаре аисеничке у београдском и нишком казненом заводу. Ја сам се обавестио о целој ствари и видео сам да се ове године може изићи на крај и са нешто мањом сумом на крај, и пристајем да се код београдског казног завода од оне суме од 74.000 динара, које је Скупштина на првом читању одобрила, одузму 3.000 динара, и да остане 71.000 динара, а код нишког казног завода да се од суме 20.600 динара одузму 2.000 динара, и да остане 18.600 дин. Дакле, та сума од 5.000 динара ја молим, да се дода оној позицији за секретаре II класе, те да буде један судија и један секретар више.

Јоксим Павловић — Ја разумем тражење г. министра правде за још једног судију и секретара. Ја сам се обавестио да у пожаревачком суду леже преко 600 криваца, који чекају на решење суда, сем тога тамо има више од хиљаду нерасправљених маса и неколико хиљада невршених предмета.

У исто време зна се да народ пожаревач. окр. већ неколико година тражи да се образује једно одељење судско у Петровцу, да не би народ из удаљених срезова млавског и хомољског ишао по 20 сахата и губио децу на путу само за то што их старатељски судија по каквом послу. С тога треба ставити у задатак г. министру да размисли о томе да ли је могуће да се у тој варошници Петровцу једно одељење установи.

Ранко Тајсић — Ја не бих никад дозволио то, да се у једном надлештву установи једно звање више само за то, што то надлештво каже да не може да ради због недовољног персонала. Јер, ако се то да пожаревачком суду, онда ће олмах и др. судови то тражити; само ако се пробије на једном месту, онда ће то да се учини свуда. Ако је таква затрпаност послова, као што каже г. министар, онда ја бих пре пристао да се из оних судова, где има више судија а мање посла, узме по неки судија, па нека ради тамо док посао доведу на дневно примање. Ја бих био за то, да се од фебрија судских укине 15 дана, па да се ради, а не да се установљава још један судија. Сви су судови мање више затрпани, па нека раде мало више и онда ће посао свршити; а ни пошто не дозвољавам понова умножавати чиновнике.

Министар правде Гл. Гершић — Оно, што је поменуо посланик, г. Јоксим Павловић, ја мислим да није у вези са буџетским питањем, него то може бити предмет засебног предлога. Тај предлог о образовању једног судског одељења у Петровцу може и имати свога основа, али се о њему не може говорити сад, кад се говори о буџету. Како ће се распоредити те судије, чији је број овде у буџету одређен, то је ствар законодавног решавања и уређења.

А што се тиче разлога г. Ранка Тајсића, ја нећу да тврдим да не може бити места његовој бојазни; међутим ја мислим да може имати нарочитих разлога, кад се персонал у једном суду умножава; разлози би били у томе, што се законом о уређењу судства није могло тако тачно одмерити, па да сваки суд има једнак број срезова и једнаку количину посла. У осталом то се није могло удесити ни код других надлештава. Али се томе помаже. Које надлештво има већи рад, то добије и више персонала, а које има мањи рад, добија и мање персонала.

Најпосле што се тиче бојазни, да, кад се пробије на једном месту, да се онда може и даље ићи, ја мислим, да она није основана из простог разлога, што не ће бити потребе да се и даље иде. А с друге стране Скупштина је у сваком поједином случају надлежна и власна да цени основаност или неоснованост таквога предлога о умножавању персонала и она може увек да одбаци један предлог такве природе, за који види да му нема места. Ни мало не ангажује Скупштину то, што је у једном случају, увиђајући нарочиту потребу, нешто одобрила да мора и у другом случају одобрити. Бар ја тако мислим. Према томе од овога овде нема никакве опасности. Ја сам икада своје разлоге да нисам ни сам за то да се умножава персонал без потребе. Али кад се једна истинска потреба јавља, она треба да се задовољи.

Анта Радосављевић — Ја сам хтео да говорим о ономе, што је поменуо Јоксим Павловић, да се отвори једно одељење у Петровцу; али пошто г. министар каже, да то нема везе са буџетом, то онда нећу да говорим.

Ранко Тајсић — Мало пре сам заборавио да поменем један случај, у прилог мог говора а то је: да је тако исто једне године ужички суд био претрпан послом, — али министар дотера посао у ред, тим што им је одузео једну годину фебрије, и они су тај посао свршили и дошли у рад.

Стојан Рибарац — Господо, један од услова да се у једној добро уређеној земљи, признаје важност правосудној установи, то је да је правда брза. Разлози, које је г. министар навео, за постављање још једног судије у пожаревачком суду, са свим су умесни и оправдани. Ви ћете ми ово веровати због тога, што сам ја у непосредном додиру с тим судом. Ну г. министар, сигурно, случајно је изгубио из вида да каже, да се овде не тражи ништа више, него што је било пре толико година. Не знам из ког узрока одузет је пожаревачком суду један судија и један секретар, сад се тражи, да му се то врати.

Ја прихваћам предлог г. министра као са свим уместан и оправдан и молим Скупштину да га и она усвоји.

Извештач — Ја примам ову измену.

Потпредседник — Гласаће се о траженом кредиту са додатком, који је предложио г. министар, а извештач примио. Ко је за то, да се тражени кредит усвоји, нека изволи седети, ко је против нек устане? (Већина седи). Објављујем да је Скупштина усвојила тражени кредит.

Извештач прочита кредите на казнени завод у Београду (стр. 24).

Министар правде Г. Гершић — Овде сам ја пристао да буде 71000 дакле, да се уштеди 3000 дин.

Извештач — Ја примам ову уштеду.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит са изменом, коју је учинио г. министар? (Одобрава).

Извештач прочита кредит на казнени завод у Пожаревцу.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Извештач прочита кредит на казнени завод у Нишу.

Министар правде Г. Гершић — Ја сам и овде пристао, да место 20.600 на плату чувара и затварача буде 18.600 дин.

Извештач — Ја примам ову измену.

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит са изменом коју је учинио г. министар? (Одобрава).

Извештач прочита кредите на опште трошкове (ст. 26).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражене кредите? (Одобрава).

Извештач прочита кредит на главну контролу (ст. . .).

Министар правде Г. Гершић — Господо, што се тиче ове партије буџетске, која се односи на Главну Контролу, ја ћу бити тако слободан да замолим Скупштину, да учини једну измену, која ће истина донети са собом једну незнатну повишицу ове суме, али, која ће с друге стране отклонити може бити од државе многе штете, које би могла претрпети кад ово Скупштина не би примила. Она мала повишица суме даће могућности, да Главна Контрола може вршити свој посао како ваља и на време, у колико је то могуће према данашњем њеном саставу и устројству.

Мислим, господо, да немам потребе, да вам опширно разлажем од какве је важности, од каквог је значаја за државу и за њено правилно газдовање, таква једна установа, као што је Главна Контрола; и код те тако важне установе од више година опажа се доста велики застој у пословима, тако, да су многи и многи рачуни остали од 10 и више година непрегледани. Сем тога, господо, ви знате врло добро да поред тих заосталих послова, непрестано приделазе нови, који треба да се савлађују и посвршавају. Управо, ту је једна велика нагомиланост и натрпаност послова, да би било већ крајње време да се они у ред доведу баш и кад не би било на реду већ и по самом Уставу, да се приступи преустројству главне контроле, о чему пред Скупштином стоји предлог закона. Хоће ли Скупштина стићи да так законски пројект у овој сесји претресе и усвоји, то је још питање, и ја у то питање не могу да улазим. Свакако пре се може претпоставити да неће. (Чује се: тако је). Но дотле, док се поново преустројство не сврши, дотле бар, — ми не треба да идемо за тим, да скраћујући средства на персонал и на радну снагу, учинимо, да главна Контрола не буде у стању према овом данашњем, старом устројству, да врши свој посао онако, како треба да га врши. Управо, овде је државни интерес, да бар не дирамо у оно стање, које постоји по данашњем устројству Главне Контроле, да га не крњимо, кад не можемо ништа да додамо. Да би вам било јасно, са чега ово тражим, морам да напоменем да се при овој партији буџетској догодила једна омашка у томе, што је пре свега у буџету министарства правде предложена сума с обзиром на ново устројство Гл. Контроле, које тек треба да се усвоји. То ново устројство још није усвојено, дакле не може бити нова цифра за чиновништво при контроли; према томе ја нећу тражити, да се усвоји оваква велика

сума, колика је првобитна била предложена; али ви ће те сами признати да је врло тешко кретати се у границама цифре, коју је одбор при првом читању усвојио. На контролу је одбор одредио суму од 156.000 динара, а уштедио 50.000 дин., али није то посебице обележено, у којим позицијама треба ово уштедити, колика се сума на коју позицију одређује. Дакле, ово овако не би могло никако остати, него би се морало све изближе одредити. А сем тога имам да кажем то, да тиме, што је одређена сума од 156.000 дин. — тиме се је сишло испод оне суме, која је у лањском буџету одобрена, и тиме је одрђено ово данашње стање, у коме Главна Контрола постоји и у коме треба да постоји до новог устројства свега. Према томе, знајући да је Скупштина, умети да оцени важност те установе, и знајући да она неће имати намеру да украти она средства, која су нужна, те да контрола може са оваквим устројством, колико толико свој посао да ради; ја мислим да Скупштина неће одбити предлог да се та сума на Главну Контролу повиси до 163.959,20 дин. А сад да вам кажем, на што би се то трошило. То би морало овако бити:

Главна Контрола

1. Председник	8500—	дин.
2. Један члан	6062'40	"
3. Три чага (по 6000)	18000—	"
4. На рачуноспитаче	86894'80	"
5. Секретар IV класе	2778'60	"
6. Један књиговођа I класе	3031'20	"
7. " " II "	2778'60	"
8. " " III "	2526.—	"
9. Архивар и регистратор	2020.80	"
10. Млађи архивар	1768'20	"
11. Један протоколста	1515'60	"
12. Један канцелста	1263.—	"
13. На практиканте	9000.—	"
14. На служитеље	7320.—	"
15. На трошкове канцелариске	4000.—	"
16. На дијурну чиновника	6500.—	"

Свега 163.959'20 дин.

То вам је дакле тај персонал, који данас постоји у Главној Контроли, а који је постојао и лане. Сем тога на практиканте, сад је према лањској години нешто умножено зато, што данас има више писања и више рада за практиканте. Како данас стоји, има у Главној Контроли свега 9 практиканата и на све њих одређен је кредит у 8200 дин. Ја мислим, да Скупштина можео заокружити ову цифру на 9000 динара.

На огрев и остале потребе предложено је 5.000 дин., али је одбор смањно на 4.000 динара. Затим на подвоз и дијурну њених чиновника предложено је 7.000 дин. а одбор је смањно на 6000 дин. Ја о томе нећу да говорим. Дакле треба да се овој суми, коју је одбор предложио дода још ова сума од 7614 дин. коју предлагем. То је та повнаница, коју ја тражим а молим Скупштину да је усвоји, јер као што кажем и мени би било тешко да примим на се одговорност за послове у контроли, ако се ова цифра не би одобрила. А тако исто мислим, да ће Скупштина бити уверена, да ова сума неће бити велика само да се послови у главној контроли тачно и гредно вриге.

Ранко Тајсић — Непријатно ми, је што морам да кажем, да нисам зато, да се може у промени личности на портфељу министарском дати једном министру мањи и другом виши буџет и то у једном сазиву.

Бивши министар правде поднео нам је буџет за главну контролу са повеликом сумом. Тада је финансијски одбор а то је с правом учинио, прибавио платни списак постојећег чиновништва, који се број чиновника налази данас у главној контроли. Данас је у главној контроли свега 52 чиновника и одбор је с министром прорачунао сабирањем њихне плате на је намао, колико је чиновника данас у контроли толико за

ову годину и да остане, а да их се више не множи на овакав начин у контроли. Овакво устројство главне контроле не може остати, јер се тамо ништа не зна шта ко ради; и како ради, на 15 кола акта налазе се на разним местима по тавану, патосу, подруму и т. д. без икаквог реда и броја. Овако дакле контролу држати и у њој на овом систему чиновнике повишавати значило би: имати трулу кућу, па кад и кад по неку даску или греду ударити нову и ону трулеж кршити, док се једном скрха за један дан, и притисне све.

За преуређење главне контроле поднет је нов закон и ја сад нисам за то, да се даје на контролу више, док се нов закон о главној контроли не донесе и док се на одсеке и одсеке главне контроле не подели. Кад се преустроји главна контрола, онда ће имати смисла дати нешто више, али овако, како је данас, где се један акт тражи по пола године и опет не може да се вађе и где рачуни 10—15 година стоје непрегледави док и не застари одговорност рачун. полагача — нисам никако, да се даје више.

Што се тиче аванзовања чиновника, ја нисам за то да се овде ништа даје, јер за то има нарочити општи кредит и нека се аванзује, како зна г. министар. Према свему овоме, ја нисам ни за једну пару да се да главној контроли више, него нека остане овако, како је одбор предложио, нека остане она сума на коју је министар бивши пристао.

Министар правде Гл. Гершић — Морам неколико речи да одговорим поштованом посланику Р. Тајсићу. Он каже: да му је чудно, да се са доласком другог министра нешто мења, на шта је бивши министар пристао.

Пре свега, то може да се догоди, да је случајно превиђена извесна позиција у устројству једнога надлежства и да није нешто потпуно срачунато. Зато и јесте друго читање, јер кад се не би могло нешто да исправља и поправља, онда зашто је друго читање и значило би да само губимо време. Зато се дакле други пут чита буџет и није ни мало чудно, што се на другом читању нешто исправља. То је једно.

С друге стране г. Ранко се позива на платни списак. Господо, по платном списку не може се у свако доба и у сваком тренутку видети састав једног надлежства. Ја ћу вам за то навести пример. Ако ви хоћете, да гледате у извесном тренутку платни списак, ви можете да нађете, да треба један чиновник да отпадне, који је умро у прошлом месецу и његово место не може се попунити по закону од 1 месеца после његове смрти, за то, што се умрлом чиновнику даје посмртна плаћа. И сад у томе моменту, кад је он умро и његово место није попуњено, ви узимате платни списак и видите, да тога чиновника у том надлежатељству нема, значило би да га не треба да буде? Узмите на пример један суд, где треба да буде најмање 3 судије, један секретар и рецимо 2 или 3 писара. То се зна по Уставу и тако мора бити. Кад неко од судија умре, ви у времену у 2 месеца после његове смрти узмете платни списак и видите колико их је било и кажете доста је и не треба више да их буде. А као што рекох по Уставу у сваком суду мора 3 судије да буду.

Дакле платни списак не вреди него устројство надлежства, величина послова и распоред радних снага. Ја признајем Р. Тајсићу, да ће стање много боље бити, кад се главна контрола преустроји и онда ћемо поћи један корак унапред. Али ићи још у назад иза постојећег стања и недати могућност контроли, да према данашњем свом стању савлађује послове, што је више могуће, то не би било добро, а кад би се дала могућност садашњој контроли да уради што више, то би онда нова контрола могла имати мање посла, немојте мислити, да нова контрола неће имати много посла, ако би све те послове старе посвршавала ова садања контрола.

Као што рекох, платни списак није поуздано мерило за персонал једног надлежства. На пример. Кад секретар контроле умре или се мете у пензију не значи, да њега не мора бити у контроли. Он мора да буде и зато је он и метут.

Оно, што г. Ранко помену о аванзовању чиновника, овде нема места.

Господо, контрола је рачунски суд и за њене послове мора да буде један секретар, а хоће ли он бити IV или I класе мени је свеједно. Ако хоћете да водите рачуна о природи послова ове установе, онда треба ово да одобрите и верујте, ако ово не одобрите, можда ће тада државу много скупиће стати, ту може бити штете од 100.000 динара.

Ја мислим да ће ово Скупштина усвојити, јер је у интересу самога посла, а ја ту немам никаквог личног рачуна, јер је тако у ствари и иначе не би могао на себе примити одговорност.

Потпредседник — Претрес је свршен. Ставићу на гласање најпре додаток, који је предложено г. министар правде од 7614 дин., преко онога што је на првом читању усвојено.

Ко је за то да се предложени додаток одобрим тај нека седи, ко је против, тај нека устане? (Већина седи). — Објављујем, да је Скупштина усвојила овај издатак од 7614 дин.

Сад ставићу на гласање оно што је на првом читању усвојено.

Дакле, ко је за то, да се одобрим сума, која је на првом читању усвојена тај нека седи, ко је против тај нека устане? (Сви седи). — Објављујем, да је Скупштина усвојила овај кредит.

Потпредседник — На реду је буџет о истражним судовима?

Известилац прочита буџет о истражним судовима. (Извештај одборске већине у додатку буџета министарства правде).

Министар правде Гига Гершић — Молим вас, господо, ја хоћу да кажем неколико примедба не тражећи никакву измену, јер знам да са том изменом сад не бих могао успети. Но свакојако ради умирења своје савести, ја ћу да вам кажем неколико речи. Вама је познато, да је на првом читању мој претходник и друг г. М. Ђорђевић имао доста борбе око истражних судија, писара и целога персонала. Он се залажно довољно да задржи стање како је у почетку тражено, како је из почетка установе одређена. Међутим Скупштина је нашла, да истражни судија може изићи на крај са једним писаром и једним практикантом. Најзад ми се покоравамо тој одлуци скупштинској, али имам да кажем толико, да у том погледу, што се тиче тог питања, ја познавајући природу тога посла и знајући колико су невршених предмета истражне судије од полицијских власти примили — знајући све то, ја налазим да је мој претходник и друг имао потпуно право што се заузимао за ту ствар и ја би се сам тако исто заузео. Али, најзад, кад је тако решено ја нећу покушавати, да се измењује, но сматрам за дужност да изјавим, да то неће бити добро за сам рад те установе и разуме се, ако та установа буде рамала, ако не буде испуњавала оно што се од ње очекује, онда, ја са себе скидам одговорност.

Анта Радосављевић — Овде је известилац прочитао кредит на 20 иследних судија. Ја не знам је ли то кредит само на оне судије, које су постављене, и да се други неће ни постављати (Чује се: јест само на те што су постављени). Ако је само на те што су постављени, то је мали број. Прошле године ми смо решили, да сва злочина дела и преступи пренесу се од полиције на истражне судије, и после те донесене одлуке скупштинске постављени су само 20 иследних судија. Ваљда ће то бити оскудица у тим чиновницима и г. министар поставио је у неким окружњима за два среза само по једног истражног судију. Тај један истражни судија кубури и сам, а од те кубуре пати и народ. Ево да наведем један пример за то.

Г. министар правде поставио је једног истражног судију и за срез млавски и за срез хомољски. Вама је познато, да су та два среза врло велика. Од неких места има 10—12 сати даљине до Петровца, где је канцеларија истражног судије, и људи морају за најмању ситницу да иду чак у Петровац истражном судији по 10—12 сати даљине. Дакле, ако је оскудица у чиновницима то је друга ствар, али ако хоће да се уштеда овде чини, ја бих молио да се мало више о томе размислимо, да ли ова неће и штетна бити.

Ја држим, господо, да је од веће користи ако дамо две три хиљаде динара више на истражне судије, него да људи путују по 10—12 сати за најмању ситницу.

С тога ја бих предложио да се кредит на истражне судије повећа или ако се то неће, што се нема довољно чиновника, онда да се поврати оно старо стање, да ислеђује полицијска власт, док господ. министар правде не постави иследне судије.

Потпредседник — Објављујем, да је претрес свршен. Стављам на гласање: Ко је за то, да се одобрим прочитани кредит на истражне судове по мишљењу одбора пека изволи седети, а ко је противан нека устане? (Већина седи). — Објављујем да је Скупштина одобрила кредит по мишљењу одборском.

С тим је свршен буџет министарства правде.

На реду је сад да се прочита мишљење одборско по предлогу г. Виће Радовановића о укинућу тачке 10 у партији о управи вароши Београда. Изволте чути г. известивоца.

Известилац М. Марковић — Као што вам је познато, јуче се појавило мишљење у Скупштини, да се укине позиција под бр. 10 од 12.000 дин., која је одређена на плаћање кирија за квартовске одељке у Београду. По предлогу мом то је упућено у одбор и одбор је донео решење, да се код ове позиције ставе овакве примедбе: „позиција под бр. 10 утврђена се само онолико, колико је потребно док се не донесе закон, којим ће се регулисати кирија на квартове у вароши Београду“.

Максим Сретеновић — По мом мишљењу погрешно је било да се у буџет уноси плаћање кирија за квартове у Београду, а тако исто је погрешно је и одбор, што је донео решење да та позиција остане и донде, док се тај законом не донесе. Ево зашто ја тако мислим. Законом о административној подели земље Србија је подељена на 15 округа и 2 управе: управу вароши Београда и управу вароши Ниша. Управе вароши Београда и Ниша упоређене су с окружним начелствима, према томе, господо, ја мислим кад окрузи плаћају станове или правде и подижу зграде за поједина надлежства окружна и среска, онда је право да и Београд плаћа кирију на своје квартове и управу, кад ти квартови у Београду и управа служе искључиво београђанима и кругу Београда, онда логично је, природно је и право је, да београђани треба да плаћају и кирије за надлежства својих полиција, јер то и остали народ по унутрашности чини. Према овоме што рекох ја држим, да није потребно никакав нов закон доносити, него се просто послужити законом о административној подели земље и законом о уређењу округа и срезова.

Ја дакле примам предлог г. Виће Радовановића да се уништи позиција под бр. 10 у буџету, и да кирија за квартове вароши Београда падне на терет београђанима.

Ранко Тајсић — Ја сам овде одвојено мишљење написао. Оно гласи.

„Буџетску позицију под бројем 10 министарства унутрашњих дела у 12.000 динара, а за кирије кућа, гди су квартови полиције, да плати држава до дана коначног решења буџета за ову текућу годину. Од тога да се Београду као престоници остави на бесплатно уживање кућа — Главна полиција — из почасти према престоници. Све друге државне зграде за квартове (ако их има) да се ставе општини на терет и да кирију плаћају, или да општина нађе куће под кирију за своју полицију.“

Разлог:

Ја узимам варош Београд, од скоро 60.000 становника, као засебан круг по начелу осталих округа и срезова у Србији. Па кад им све зграде окружне, и среске, полиција а и судова у Србији подижемо или нове или кирију, као и општини засебно од државе плаћамо, — то исто да врши и варош Београд за своју бар квартовну — названу среску полицију, кад им главну полицију по начелу — нашу окружну остављамо у бесплатно уживање.“

У чему сам као што видите казао све, што имам, али очет сматрам за дужност, да још шире ствар објасним. Ја држим, господе, као што сви окрузи и срезови плаћају сва здања било то судска, окружна или полицијска, тако исто варош Београд од 60.000 становника, где су кругови квартави далеко имућнији и богатији, него кругови срезови у унутрашњости, треба и он да плати зграде, које само њему служе. Поред тога што окрузи и срезови плаћају среске и огружне зграде, ви сте имали прилике да видите, да поједини окрузи подижу касарне, гимназије, болнице и поклањају све то држави; плаћају по неког предавача и професора и набављају учила за предавање, док међутим Београд у томе је невин, он није дао ни једног цванцика изузимајући сад, што је његова општина почела у том погледу нешто да ради. Поред тога ако узмемо још на ум и то, да је Београд створио самом себи закон за његову трошарину, а то је гаранција Београду, да може од целог света наплаћивати за производе, који се уносе у Београд, и кад је то плаћање ради улепшавања Београда, онда тим пре треба, да се Београђани изравњају са осталим грађанима, и да плаћају квартове онако исто, као што ми плаћамо наше окружне куће. Из почасти према престоници ја ћу мало издашни бити и глав. полицију — као државно здање т. ј. народно и у будуће остављам да падне на терет буџету и то из ових разлога. Овде је двор, касација, апелација, управа фондова, главна контрола, ту су сва надлештва зато ја држим да треба оставити бесплатно то главно одељење полицијско, и да се тако оно упореди са другим државним здањима, а за све квартове, који одговарају нашим среским кућама, нека плаћа Београд сам кирију, или нека зида нове куће, јер они служе искључиво београђанима за њихову чисто неутралну потребу.

То су разлози, који су ме руководили да поднесем одвојено мишљење, а сад Скупштина нека донесе решење какво хоће, ја вас не могу освојити.

Риста Поповић — Као што је познато, Скупштина је пре неки дан решила да ова позиција отпадне, и да терет плаћања кирије падне на терет општине београдске. У тој цели враћен је тај предлог у одбор, да он нађе начина како ће се тај предлог извршити, јер министар изјавио је да нема закона по коме може натерати општину београдску да мора да плати те кирије.

Међутим ми у одбору истражујући начин нисмо могли ту позицију са свим да избришемо, јер ви знате, да сутра чим буџет постане закон, престало би и плаћање кирије за зграде, а међутим закон још није донет, те с тога министар не може да натера општину да плаћа кирију. Ако ви ову позицију избрињете одмах, за министра настаје једна невоља, јер он нема могућности да натера општину, да она плаћа. И шта смо ми тада учинили? С тога нужно је да остане кредит у буџету док се не донесе о томе закон. Разуме се да смо сви ми за то, да општина београдска ту кирију плаћа; о томе не треба ни говорити, но кад дође питање о томе ја ћу своје мишљење изнети, али докле ми не смемо укинути кредит, јер нема никаквог закона, по коме министар може натерати општину, да она то плаћа. Ви би на тај начин натерали министра да он, или из свога џепа то да плати или да укине квартове. С тога је одбор донео мишљење, да се та партија троши донде, док се не регулише питање ко то треба да плаћа.

Ја знам да ће се рећи; па министар може да не поднесе предлог и онда ће остати опет овако како је сад, али ви, господе, знате, да то не зависи само од министра, него и од Скупштине, па такав предлог већ постоји пред министром и ако Скупштина нађе да то треба решити одмах, она ће га и решити; али ако Скупштина каже, ми имамо друга важнија питања, онда шта остаје? Пошто Скупштина није вотирала закон то министар нема могућности да плаћа кирију, и онда треба да укине полицију у Београду.

Господин Ранко упустио се онде у разлагање, да ли је паметно да то плаћа општина или не, и ја ћу о томе питању говорити кад оно дође пре Скупштину, али сад то је на дневном реду. С тога је предлог већине одборске умесан а предлог г. Ранка нестварљив.

Тривун Милојевић — Ја не знам за што сад донесити нарочити закон ко треба то да плаћа. Буџет се сваке године мења

како у једној општини, округу, тако и у држави. Никаква закона нема да су они стекли права на то, да цела Србија ту кирију плаћа за полицију вароши Београда, то нема ни где записано, дакле, тим се чисто диже буџетска позиција и госи. Ранко био је доста галантан, што им је дозволио и главну полицију. Плаћање те кирије треба да падне на терет општине београдске. Шта тада треба да ради г. министар? Он ће општини лено казати, ако желите да вам се послови свршавају, онда платите и ову кирију, то је чист рачун. Општина нарочито сад може то да плаћа кад има добра прихода, нарочито сад од трошарине, којом отима паре од народа и трпа у своје касе општинске цаконима а што добијају на ђермовима, бачарини.

Милош Богдановић — Јуче је вођена дебата о овоме питању. Ја не знам по каквом се праву министар полиције правда, да он не може да нагна београдску општину; он вели да у закону не стоји, да општина мора то да плаћа, али тако исто не стоји у закону, да то држава мора да плаћа а да општ. београдска треба да плаћа. То се може по аналогји извести. По томе што квартави за вар. Београд нису ништа друго до шта су срезови за народ по унутрашњости дакле, ја не знам какав ту предлог законски треба донети, кад је буџет закон, и то треба у буџету избацити на чист посао. Господин Ранко каже, да се овде из почасти треба да одобри на главну полицију, пошто је она везана са надлештвима у унутрашњости, но ја баш мислим да баш с тога и треба, да општина плаћа и за то, јер ту народ долази и троши ради пристојања надлештвима. Ми видимо колико се поједине вароши радују, што имају војене команде, што им се по баталион егзеција и народ за све то плаћа и зида зграде, па дакле и варош Београд треба да плаћа кирију за своја здања, јер народ оставља ту новац. Дакле, нема оправданог разлога, да се ово остави докле се закон не донесе, него треба да се сада у буџету оvd. позиција избрише и тиме ће се ја мислим и закон донети.

Ранко Тајсић — Ја не могу признати да моја глава може бити зборник свију постојећих закона. Па за то молим госп. министра да ми он изволи казати: постоји ли закон, да полицијску и судску кућу морају имати све општине окрузи и срезови а само варош Београд да нема по то, да му народ да у мираз, па и све државне установе овди да остану? Ја то не знам, но мислим да се на основу тога права ово тражи. Мени се чини, да нема тога закона повлашћеног за Београд, до само једно уобичајено право, које се затекло, и то право мора да се примени сада по подели Србије на 15 округа, и да сви имају равна права па и терет за своје зграде. Што се говори о доношењу некаквог закона, ви ћете видети, јер и чланови владе и они су београђани, па им то не иде у рачун.

Радисав Митровић — Па у целој Србији окрузи и срезови плаћају кирију на своја надлештва, па тако исто право је, да и варош Београд направи куће, или да плаћа кирију за управу вароши Београда и квартове, јер то је њихово начелство и срезови, у томе чини ми се, да се слажемо сви па и г. Риста Поповић, који вели, да су се и они у одбору сагласили за то, али да не могу то усвојити, докле се не донесе закон; јер вели да г. министар не може натерати општину да плаћа те кирије.

Сад да видимо шта би министар радио, кад би један срез казао: „нећу да плаћам кирију за среску кућу?“ Он би тада укинуо срез и тиме ствар свршена, тако треба чинити и овде. Ако општина београдска неће да плаћа кирију за своје квартове, онда нека се она укину, а остане само управа вар. Београда, па нека се њом служе. Ето то је средство које може општину београдску и њене грађане, којима ови квартави и требају, натерати да кирију плаћају. Срезови не само што плаћају среске куће него телеграфске, ђумручке и др. јер ако их не плаћају, министар та надлежтвв затвара. Дакле и овде министар треба да се послужи истим средством, па ако београдска општина неће кирију да плаћа, онда нека и квартава нема, које она не би могла допустити.

Према томе, ја мислим, да је предлог Вићин умесан и одважљив, и с тога треба примити.

Љуба Јоксимовић — Кад буде на решењу предлог Вићин, о томе, ко је дужан да плаћа ову кирију, општина или држава, ја ћу казати своје мишљење, и онда ћу бити за то, да општина то плаћа, ако хоће да задржи те квартове, јер свакако држим, да кад општина има већ своје општинске квартове, неће јој бити нужни и ови полицијски квартови.

За сопственике не важи то, што ми бришемо из буџета ову позицију; они су закључили уговор са држ. влашћу и државна власт мора да плати сопственицима кирију за зграду. Сопственици се просто држе уговора, кад уговор гласи између државе и сопственика. Дотле докле не истекне уговор, држава мора да плаћа кирију, а по истеку уговора општина може се погодити са сопственицима колику ће кирију да плаћа, да ли онолико, колико је држава закључила или мање. Ви се сећате да је држава спорила једном београдском грађанину — Барловцу, једно право, на кад је дошло до суда, суд је осудио државу и она је морала да плаћа и интерес и трошкове ономе, што је чекао. Ми треба да будемо на чисто с тим, и да не дозволимо, да се држава улеће у суђење са приватним лицима, да се тако контролише. Ја сам за то, да се усвоји одборско мишљење.

Министар унутр. дела Ј. Баја — Мени је доста чудо, како се може оволико дуго говорити, о једној са свим јасној ствари. Пре свега ваља знати да није говор о томе, да ли је ово што се предлаже правилно или није? Кад би се већало о томе онда ја, као што сам и пре казао: не бих имао ништа против тога да се, ако је могуће, натера Београд да плаћа ове кирије. По томе тврђење г. Ранка да то не би било по вољи влади не стоји. Ми смо према овој ствари равнодушни, па решила се овако или онако; ми вам по дужности износимо разлоге за то; па, ако ви решите да кирије плаћа Београд, ми не ћемо имати шта против тога. Али овде има једна друга ствар; овде се предлаже да се у буџету укине са свим та сума. То укидање важило би од 1 Марта, када ступа у живот нов буџет. Од тада дакле, не би имала од куда да се плаћа кирија. Морали би смо истерати квартове из садашњих локала и затворити их. Да ли би то умесно и како би изгледало то; да се доведе држава у шкрипац те да не зна, шта ће да ради. Неки од госпoде рече: па нема закона, који натерује државу да плаћа кирију за полицију у Београду. То стоји; али исто тако нема нигде у закону да општина то плаћа. Зар није и до сада било да држава кад заведе неко надлештво, нпр. у Београду, па ако нема кућу државну за смештање тога надлештва, да у том случају тражи од Народне Скупштине буџетом потребну суму на кирију, те се кућа узима закупом! Зар тако не бива и са гимназијама и са разним одељењима министарства? И никад до сада није пало на памет Скупштини да каже: хоћу да имам то и то надлештво, а да му не даш локал или кредит за закуп. У осталом, госпoде, то цените и сами, као законодавци да ли ипак ја могу натерати општину, да одмах 1 Марта нађе кућу и плаћа за њу кирију? И најзад, кад је у вашим рукама то, да законе доносити, онда зашто не донесете такав закон да се општина примора на то? Ви знате, да је поднесен предлог о томе, знате да је оглашен као хитан и ви га можете решити данас или сутра, и кад то стоји, онда зашто стављате једну лажну, једну неправилну ситуацију? С тога вас молим, кад сте огласили тај предлог као хитан ставите га на дневни ред кад хоћете, узаконите то, да општина набавља зграде за полицију, па ће бар бити чиста посла, али док се не донесе закон, молим вас не бришите, нека ове цифре.

Потпредседник — Оглашујем да је претрес свршен. Као што знате има два одборска мишљења. Већина одборска предлаже да се одобри овај кредит с тим, да престане кад ступи у живот овај закон, т. ј. док се узакони да општине плаћају кирију. Ко је за то, да се прими мишљење одборске већине нека седи, ко је против нека устане? (Већина седи). Оглашујем да је Скупштина усвојила мишљење одборске већине. С овим је свршен буџет министарства унутрашњих дела. На реду је буџет пензионера. Изволте чути секретара.

Секретар Ранко Петровић прочита од броја 1 до 624. (ст. 259—271).

М. Лешјанин — Ја бих имао да кажем само то, да ови, који су помрли, треба да се избришу. Сем тога имао би да кажем, да је овде погрешно казано да је Александар Симоновић пешачки пуковник; он је коњички, а А. Орешковић је пешачки.

Љуба Јоксимовић — Г. Генерал споменуо је овде неке, који су помрли; пошто ми не знамо све, који су помрли, то мислим да то треба да оставимо влади на пензионовање других чиновника, који би са имали пензионovati. (Чује се: зна се који су умрли).

Потпредседник — Изволте г. генерале показати који су умрли.

М. Лешјанин — Умрли су ови: Димитрије Ристић, Ђ. Ристић, Моја Гавриловић, Никола Стојановић, Сретен Поповић, Лука Туфекчић.

Љуба Јоксимовић — Ови, који су умрли и које је споменуо г. генерал сигурно су умрли ове године, и свакојакo мора остати извесна сума на њих. Пошто ми не знамо колико има њих, који су умрли и које треба избрити овде, то мислим да ће бити најбоље да се ова сума прими, па оно што претекне влада нека уштеди. (Чује се: врло добро).

Милош Богдановић — Са свим је оправдано то што каже г. Љуба Јоксимовић. Међутим ми не знамо за ове људе које именује генерал; може бити да је неко од њих још жив. Ја мислим да се не сме њима одузети пензија, док се не добије из протокола умрлих; с тога држим да влада може употребити ову цифру на пензионовање других чиновника, ако би што од ње преостало.

Но сем тога ја имам једну другу напомену да учиним. У овом списку у ред пензионара увршћен је и један човек под бр. 521. Историја овог човека тако је грозна да не треба ући у ред ових људи, који су служећи отаџбини добро и поштено добили право на пензију. Тај се човек зове злогласни Стева Радивојевић, који је за време напредњачке владавине четом људе терао у хане; који је оптужен за 20 злочинастава, међу којима је и једно убиство... (Потпредседник: није на реду тај господин о коме ви говорите; он је пензионар и има права на то...). Тај је господин осуђен земаљским судом на 10 год. робије. По ондашња апелација, чији су чланови изрицали српском народу пресуду на Краљевици, ослободила је тог чиновника из недостатка доказа. По § 391 б. кр. закона, онај који се ослободи из недостатка доказа, долази под надзор, па због тога ја мислим да је Стева Радивојевић изгубио ово право на пензију. Ја држим да углед ових осталих пензионера захтева да не буде у ред њих и један такав чиновник као пензионер; него, ако се може, нека се избрише.

Живан Живановић — Госпoде, овај је буџет поднесен пре 4 месеца. У року од 4 месеца многа су лица помрла, као што напомену г. генерал, са доста великим пензијама. Свакојакo би било мање празнине у буџету ако се не би пређутала она лица, која су стављена у овај списак, а која су умрла. Ја мислим, кад смо се ономад борили против само 2000 динара за тражено увећање пензија на лекаре, а у буџету министарства унутрашњих послова, мање може остати ова празнина у овом буџету, која износи преко 50.000 динара. С тога ја мислим да би било умесно да се као и код осталих буџета, и овде усвоји оваква једна примедба: „позиције за лица наведена у овом пројекту, а која су умрла до дана кад је овај буџет усвојен, оглашавају се за неважеће, како у списку пензионера у Београду, тако и по окрузима, — за ову рачунску годину“. Молим да ко потпомогне то. (Потпомажу га више од десет).

Известилац Ранко Петровић — Г. генерал Лешјанин набрајао је неколико пензионера који су помрли, али сумњам да је то тачан списак, јер може бити да има још неких који су помрли. Ми би се могли мучити с тим дуго и не би опет сада сазнали тачан рачун колико треба да смањимо, а колико да остане. Међутим мени се чини да је предлог г. Љубе Јокси-

новића умесан у овој прилици; ако се остави овако како јесте овај кредит, као кредит влади, онда ће се на крају године појавити уштеда, а може се десити и потреба да се принове неки пензионари и пр. да се пензионишу неки чиновници, који су навршили број година службе по закону и имају права да траже да се пензионишу. С тога ја предлажем: да се пензија свих умрлих пензионара до данас, ставе на расположење влади на рачун нових пензионара у овој години. Молим 10 посланика да ме потпомогну. (Потпомажу га више од 10 посланика).

Димитрије Катић — Г. Живан Живановић поднео је предлог да се пензије свих умрлих пензионара, у колико се не троше сматрају као уштеда. Ја налазим да таквом предлогу нема места, јер се разуме да све оно што остане по смрти пензионара, остаје као уштеда у буџету. Осим тога Ранко Петровић и Љуба Јоксимовић поднели су предлог да се на рачун умрлих пензионара пензионишу други чиновници. Ја мислим да је то још горе. Ми имамо буџет за пензионаре већ на 2 милијуна динара, и ако одобримо да се на рачун умрлих пензионара још други пензионишу, значи да хоћемо још више да оптеретимо тај буџет, а не да га смањимо; значило би да хоћемо да величамо буџет и онда, кад га сам Бог, сама природа смањује. Смрћу ових људи, ми хоћемо да пензионишемо сад друге. Ја сам противан таквој одлуци да се на рачун помрлих пензионара други чиновници пензионишу, него нека то остане као уштеда, а ми смо већ одобрили суму за пензиновање чиновника у опште.

Алекса Ратарац — Ја сам у почетку године водио рачун који од ових пензионара умру и могу да уверим Скупштину да пензије оних који су умрли износе преко 41.000 динара. Влади је дато код сваке позиције за пензионисање, и ако би сад дали још и ово, то би значило да они, како рече г. Катић, нешто прње раде, да се једнако гомилају пензионари. Ја нисам никако за то, да се влади да повластица да пензионише више, него што је одобрено то нека утроши, а ово по себи се разуме да је уштеда.

Председник министарства Н. П. Пашић — Изгледа, господо, да многи поштовани посланици губе из вида то, да може бити у интересу државне службе потребно, да се пензионишу они чиновници, који су неспособни, а да таквих има и може бити, то је, држим, ван спора.

Влада, знајући за ту потребу, ставила је у буџет кредит од 50.000 динара. То је било намењено за пензионисање цивилних чиновника свију струка осим војне. А за војне чиновнике и офицере била је стављена на пензионисање цифра од 20.000 динара, коју сте ви избрисали, осим тога смањен је и општи кредит, од 50.000 на 25.000 динара, дакле на половину.

Даље треба да се имају у виду многи од чиновника, за које се зна, да су умрли у овој години, те им се морало исплатити оно, што им је за живота по закону припада, а и то износи приличну суму. Кад се дакле узме у обзир колики су кредити општи и војни на пензионисање били пројектовани а па колико их је Скупштина svela, као и то колико има чиновника, да се пензионишу; онда ја мислим, да не ће бити много ако Скупштина усвоји примедбу, која је метута овде код ове позиције, и да би било и у самом интересу службе, да је одобрим.

Известилац чита примедбу: „Уштедама од ових пензија допуњује се кредит одређен на пензионисање чиновника у овој буџетској години.“

Потпредседник П. Вуковић — Код ове позиције за пензије има два предлога. Један је г. Ранка Петровића који гласи: „да се пензије свих умрлих пензионара до данас ставе на расположење влади на рачун нових пензионара у овој години.“ Други је предлог г. Живана Живановића који гласи: „Позиције за лица наведена у овом пројекту, а која су умрла до дана кад је овај буџет усвојен оглашавају се за неважеће, како у списку пензионара из Београда тако и по окрузима за ову рачунску годину.“

Ја ћу прво ставити на гласање предлог г. Живана Живановића. Ко је за то, да се прими предлог г. Живановића тај нека седи, а ко је противан тај нека устане? (Већина устала).

Већина је устала и оглашујем да је одбачен предлог г. Живановића.

Известилац Ранко Петровић — Ја нисам знао да постоји оваква примедба у буџету, на сам за то поднео мој предлог, а иначе не бих га подносио. Али по што се мој предлог садржи у примедби у буџету коју сам прочитао, то ја одустајем од предлога.

Потпредседник Вуковић — Сад стављам на гласање ову позицију на пензионаре, овако како је прочитана заједно са оном примедбом, која је такође прочитана. Ко је за то, да се ова позиција са овом примедбом усвоји тај нека седи, а ко је противан тај нека устане? (Већина седи). Већина седи и оглашујем да је ова позиција одобрена.

Известилац прочита имена „чиновника на расположење владином,“ позиције на њих и примедбу: „да чиновници који су на владином расположењу, могу се у овој буџетској години пензионисати на рачун својих плата“ (стр. 272).

Уз ову примедбу долази ово: „Да се избрише позиција чиновници на расположењу и да се дотични чиновници у року од три месеца распореде на стална места.“

Председник министарског савета Н. П. Пашић — Скупштина је решила, како се сећам, да чиновници, који су на расположењу, не могу дуже остати на расположењу од три месеца. То значи да их треба или пензионисати у току од три месеца или им наћи другу службу. Но ако се сада жели да се сви ти чиновници, који су на расположењу ставе у пензију на рачун оне вотиране суме за пензионисање чиновника, онда ће се изцрпети сав вотирани кредит, и неће остати ни толико да се може ико од чиновника пензионисати, а ви знате да има толико чиновника, које би требало баш у интересу државне службе пензионисати. С тога ја држим, да је најправилније ако Скупштина реши, да се чиновници, који су на расположењу ставе у пензију на рачун плате, које сада уживају или да се поврате, ако је могуће у државну службу.

Марко Петровић — Ово исто, што је предложио министар председник, то је исто решено и у буџетском одбору. Ја, као члан тога одбора позитивно то тврдим. Тамо је казано, да се она лица, која су на расположењу, ставе у пензију, на рачун плате коју данас уживају. На то је влада пристала, и сви смо се на то сагласили.

Потпредседник — То и у је извештају одборске већине, и то је на првом читању усвојено.

Михајло Поповић — Ако сам добро разумео, чини ми се да се тражи, да се они, који су на расположењу морају пензионисати на рачун своје плате?

Известилац Ранко Петровић — У владином предлогу стоји: чиновници, који су на владином расположењу, могу се у овој буџетској години пензионисати на рачун својих плата; а у мишљењу одбора онде где је реч о општим кредитима стоји: „да се избрише позиција: чиновници на расположењу и да се дотични чиновници у року од 3 месеца распореде на стална места.“

Михајло Поповић — Што се тиче првога, да се чиновници на расположењу распореде на стална звања, ја не могу то да разумем, јер може бити да је неко стављен на расположење што му је место укинато. Што се тиче овога другога држим да је далеко боље, али по мом мишљењу неће моћи ни оно да остане у толико у колико је речено „морају.“ Јер ако се каже „морају“, онда мора да отидање ово на рачун својих плата, јер они немају својих плата него имају 70% својих плата. Може се десити да неко који је служио 35 година да би тај имао око 90% пензије. Тога не можете ставити у пензију на рачун своје плате, јер би му пензија била већа. Према томе мислим да би било најправилније као што је и предложено да се каже: чиновници који су на расположењу могу се пензионисати на рачун својих плата. И онда ћемо учинити то, да где би било могућности да се пензионују ту ће се пензионисати, а где нема те могућности неће се пензионисати.

(НАСТАВИТЕ СЕ)